

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Кременецький місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ

Фінансове становище багатьох мешканців нашої країни є надто нестабільним на сьогоднішній час. В багатьох випадках це зумовлено станом економіки, втратою місця роботи та джерела отримання доходу. Неодноразово наші громадяни звертаються за допомогою до кредитних спілок та банків для отримання споживчих кредитів. Споживче кредитування є одним із видів кредитування населення, здійснюється воно банківськими та небанківськими фінансовими установами.



Споживчий кредит – це грошові кошти, що надаються споживачу (позичальникові) на придбання товарів (робіт, послуг) для задоволення потреб, не пов'язаних з підприємницькою, незалежною професійною діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника. (п. 11 ст. 1 Закону України «Про споживче кредитування»).

Договір про споживче кредитування укладається у письмовій формі та вважається укладеним, якщо сторони досягли згоди щодо усіх істотних умов договору.

Тобто, громадянину необхідно чітко усвідомлювати, що отримавши кошти в кредит, останній зобов'язаний повернути їх до банку у розмірі та на умовах, що встановлені договором, який він особисто уклав із банком. Також, обов'язком позичальника є своєчасна сплата відсотків за умовами споживчого кредиту. **Встановлений договором розмір процентів не може бути збільшений банком, іншою фінансовою установою в односторонньому порядку.**

З розвитком дистанційного надання фінансових послуг стали досить популярні швидкі онлайн позики, які несуть досить високі ризики для споживачів кредиту. Такі кредити мають велику популярність серед наших громадян, оскільки їх легко оформити та швидко отримати потрібні кошти. Ризики ж обумовлені недостатнім правовим регулюванням такого споживчого кредитування, що, в свою чергу, спричиняє шахрайство з фінансовими ресурсами.

Для забезпечення прав громадян, при укладенні договору споживчого кредиту законодавством передбачені ряд гарантій:

1) Всі фінансові установи зобов'язані повідомляти повну інформацію про послуги, які вони надають. Інформація про умови споживчого кредиту має бути розташована у вільному доступі для особи, яка хоче отримати споживчий кредит, щоб він мав змогу досконало з ним ознайомитись. Така інформація повинна містити дані щодо: строків погашення кредиту, умов кредитування, процентної ставки та відсотків. Зразок має бути написаний однаковим шрифтом, щоб особа, яка хоче отримати споживчий кредит змогла все чітко розібрати і в подальшому не виникло ніяких непорозумінь з оформленням споживчого кредиту та з кредитором.

2) Кредитодавець письмово зобов'язаний повідомити споживача про зміну відсоткової ставки по кредиту протягом семи днів (ст.15 Закону України «Про захист прав споживачів»). Так

як у договорі про надання споживчого кредиту може зазначатися, що відсоткова ставка за кредитом може змінюватися залежно від зміни облікової ставки Національного банку України або в інших випадках.

3) Споживач має право протягом **14 календарних днів з дня укладення договору про споживчий кредит** відмовитися від договору про споживчий кредит без пояснення причин, у тому числі в разі отримання ним грошових коштів. Споживач повідомляє кредитодавця у письмовій формі про намір відмовитися від договору про споживчий кредит, який підписує власноручно. Якщо споживач подає повідомлення не особисто, воно має бути засвідчене нотаріально або подане і підписане представником за наявності довіреності на вчинення таких дійну відсотків вважається недійсною.

4) Споживач має право в будь-який час повністю або частково достроково повернути споживчий кредит, у тому числі шляхом збільшення суми періодичних платежів. Договором про споживчий кредит може бути передбачено обов'язок повідомлення кредитодавця про намір дострокового повернення споживчого кредиту з оформленням відповідного документа.

Якщо споживач скористався правом повернення споживчого кредиту шляхом збільшення суми періодичних платежів, кредитодавець зобов'язаний здійснити відповідне коригування зобов'язань споживача у бік їх зменшення та на вимогу споживача надати йому новий графік платежів.

Споживач у разі дострокового повернення споживчого кредиту сплачує кредитодавцю проценти за користування кредитом та вартість усіх послуг, пов'язаних з обслуговуванням та погашенням кредиту, за період фактичного користування кредитом.

Разом з тим, кредитодавцю забороняється встановлювати споживачу будь-яку плату, пов'язану з достроковим поверненням споживчого кредиту. Умова договору про споживчий кредит, що передбачає сплату споживачем будь-якої плати у разі дострокового повернення споживчого кредиту, є нікчемною (ст.16 Закону України «Про захист прав споживачів»).

Щоб захистити громадян від негативних фінансових явищ під час запроваджених карантинних обмежень п.6 [Розділу IV](#) "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про споживче кредитування" передбачається, що в разі прострочення платежів в період з 10.03.2020 до 30.04.2020 споживач звільняється від відповідальності перед кредитодавцем за таке прострочення. В тому числі, але не виключно, споживач в разі допущення такого прострочення звільняється від обов'язків сплачувати кредитодавцю неустойку (штраф, пеню) та інші платежі, сплата яких передбачена договором про споживчий кредит за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) споживачем зобов'язань за таким договором.

Також, забороняється збільшення процентної ставки за користування кредитом у разі невиконання зобов'язань за договором про споживчий кредит у період з 01 березня 2020 року по 31 травня 2020 року.